

Peshat, Midrash and Halakhah III

Marty Lockshin, Torah in Motion 5781

Is My Spouse My
Relative?

Leviticus 21

וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה אָמַר אֶל הַכֹּהֲנִים בְּנֵי
אֹהֲרֹן וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם לִנְפֹשׁ לֹא יִטְמָא
בְּעַמִּיּוֹ. **ב** כִּי אִם לְשִׂארוֹ הַקָּרֵב אֵלָיו לְאִמּוֹ
וּלְאָבִיו וּלְבָנוֹ וּלְבִתּוֹ וּלְאָחִיו. **ג** וּלְאִחֹתוֹ
הַבְּתוּלָה הַקְּרוּבָה אֵלָיו אֲשֶׁר לֹא הִיְתָה
לְאִישׁ לָהּ יִטְמָא. **ד** לֹא יִטְמָא בַּעַל בְּעַמִּיּוֹ
לְהַחֲלוֹ.

The Lord said to Moses: Speak to the priests, the sons of Aaron, and say to them: None shall defile himself for any [dead] person among his kin, ²except for the relatives (שִׂאָרוֹ) that are closest to him: his mother, his father, his son, his daughter, and his brother; ³also for a virgin sister, close to him because she has not married, for her he may defile himself. ⁴ בַּעַל shall not defile himself, and so profane himself.

Sifra, Emor I (Lev. 21)

"כי אם לשארו הקרוב אליו", אין
שארו אלא אשתו

"[None shall defile himself for any
dead person among his kin,
except for שְׂאָרוֹ: שְׂאָרוֹ means his
wife.

Maimonides, *Evel*, chapter 2

הלכה א: אלו שאדם חייב להתאבל עליהן דין תורה, אמו ואביו בנו ובתו ואחיו ואחותו מאביו, ומדבריהם שיתאבל האיש על אשתו

הלכה ו: כמה חמורה מצות אבל--שהרי הכוהן נדחית לו הטומאה מפני קרוביו, כדי שיתעסק עימהן ויתאבל עליהן: שנאמר "כי, אם לשארו הקרוב אליו: לאימו ולאביו . . . לה ייטמא" ([ויקרא כא, ב-ג](#)), מצות עשה--שאם לא רצה להיטמא, מטמאין אותו בעל כורחו.

הלכה ז: אשתו של כהן מתטמא לה על כרחו ואינו מטמא לה אלא מדברי סופרים.

1. These are the relatives for whom a person must mourn according to Torah law: mother, father, son, daughter, and a fraternal brother or sister. Following rabbinic law, a man must also mourn for his wife.

6. See how stringent the mitzvah of mourning is! For the prohibition against ritual impurity is superseded so that a priest can tend to his relatives' burial and mourn for them. . . . [He quotes our verses.] This is a positive commandment; if he does not desire to become impure, we force him to become impure against his will.

7. A priest must defile himself for his wife (i.e. attend her funeral) even against his will. The basis for this rule is rabbinic [i.e. it is not Torah law].

Rashi (1040-1105)

כי אם לשארו - אין שארו אלא
אשתו

לא יטמא בעל בעמיו להחלו - לא
יטמא לאשתו פסולה שהוא
מחולל בה בעודה עמו.

לשארו: [The expression **לשארו**] “his relative” refers only to his wife.

A husband shall not defile himself for [a wife who causes] his desecration, [while she is] among his people: He may not defile himself for his [deceased] wife who was unfit for him, and by whom he was desecrated while she was with him.

Abraham Ibn Ezra (1089/1092-1164/1167)

“כי אם לשארו הקרוב אליו” היה נראה לנו כי פירושו כמו איש איש אל כל שאר בשרו (ויקרא יח, ו) שם כלל, ואחר כן פרט לאמו ולאביו. וטעם “בעל בעמיו” (ד) - שלא יטמא הבעל באשתו.

וכאשר ראינו שהעתיקו רבותינו כי יטמא לאשתו, ושמו “שארו” כדרך אסמכתא . . . ואמרו, כי פי' בעל גדול שהעם ברשותו, כמו בעליו אין עמו (שמות כב, יג), בטל הפי' הראשון.

It used to seem to us [or “it would have seemed to us”] that the phrase, “except for a close relative (שארו),” is a general statement followed by a list of details: mother, father.... And that the meaning of בעל בעמיו, in verse 4, is that a *kohen* should not defile himself when his wife dies.

But when we saw that the rabbis passed on the tradition that a *kohen* does defile himself for his wife.... The first interpretation is cancelled.

Rashbam (c. 1080 – c. 1165)

לא יטמא בעל בעמיו - שום בעל בעם כהנים
לא יטמא לאשתו: להחלו- שהרי מתחלל
מכהונתו.

ולפי דברי חכמים לא [יטמא] לאשתו פסולה
ומחוללת, אבל מטמא לאשתו כשירה:

NO FROM THE COMPANY [OF
PRIESTS] SHALL DEFILE HIMSELF: No
husband from the company of priests
shall defile himself by [becoming
impure through contact with the dead
body of] his wife, להחלו—for that would
render him unfit for the priesthood.

But according to the rabbis, [the verse
means that] he should not defile
himself by [becoming impure through
contact with the dead body of] his unfit
or disqualified wife. But he may defile
himself by [becoming impure through
contact with the dead body of] his
legitimate wife.

Rabbi Yosef Bekhor Shor (late 12th century)

כי אם לשארו - אמרו רבותינו שארו -
זו אשתו. וכן מוכיח סיפא דפרשה, . . .

וכתיב נמי "ולאחותו הבתולה... אשר לא
הייתה לאיש" (להלן, ג) - הא אם הייתה
לאיש, לא יטמא לה; כי אם בעל קוברה
ומטמא לה, ואפילו הוא כהן, דכתיב "והיו
לבשר אחד" (בר' ב, כד) - ואין קורבה
גדולה מזו.

Our rabbis said: **שָׂאָרוּ** means his wife. So one can also see at the end of the section....

Also, the verse says: [He shall make himself unclean] "for his virgin sister who has no husband." So, if she has a husband, [her brother] does not make himself unclean. Rather her husband—even if he is a *kohen*—buries her and becomes unclean. So it is written [about husbands and wives], "they shall become one flesh" (Gen 2:24); there is no kinship relationship closer than that.

Torah Temimah

(Rabbi Baruch Halevi Epstein, 1860-1941)

טרחו רבים בבאור דרשה זו [שארן זו אשתו]
בכלל. אבל לדעתי נראה הבאור פשוט, מכיון
דמצינו כ"פ בלשון התורה שרומז על קורבת
אישות בלשון שאר . . . ומכיון דכתיב כאן לשארן
הקרוב אליו דרשינן על אשתו, משום דאין לך
יותר קירוב באישות במנהג העולם והצניעות
מאשר אשה לבעלה, וכל אלה שטרחו בבאור
דרשה זו גרם להם שחשבו דכונת הגמרא
דשארן פירושו אשתו ממש, אבל באמת לא כן
הדבר, . . . ודו"ק. -

Many struggled to interpret this midrash [שארן means his wife]. To me, the explanation is simple. Since we have found that the Torah often uses the word שאר to refer to a family relationship between people . . . and since here it writes "to his שאר that is closest to him," we interpret this as a reference to his wife, since, following the custom of the world and the ways of modesty, there is no relationship as close as that of husband and wife. All those who had difficulty understanding this midrash made the mistake of thinking that the Talmud was saying that שאר really **means** his wife. That is not the case. . . . Think this through and all will become clear.

Torah Temimah (cont.)

והנה הרמב"ם בפ"ב ה"ב מאבל פסק
דטומאת כהן לאשתו הוי מדרבנן, דס"ל
דדרשה שארו זו אשתו אסמכתא בעלמא
היא. ונראה דמפרש דפשטות הלשון כי
אם לשארו הוא כעין הקדמה ומבוא
לפרטי הקרובים שחשב אח"כ לאביו
ולאמו וגו', . . . ואמת שהרבה יש להעיר
בדעתו זו, אבל עכ"פ לא רחוק הדבר
שמפרש פשטות לשון הכתוב כמו
שכתבנו.

In the Laws of Mourning (2:2)
Maimonides ruled that the fact that
a *kohen* attends his wife's funeral is a
rabbinic law. He thinks that the
midrash "שארו means his wife" is just
an *asmakhta*. It seems that he
understands that the word שארו is an
introduction to the list of relatives
that is enumerated after that. . . .
There is much to say about this
approach of his; nevertheless, it is
not impossible that he understands
the language of the biblical verse in
the way that I explained.

The word עמיו

The four times that the word עִמּוֹ appears in Leviticus 21

All Priests:

. . . Speak to the priests, the sons of Aaron, and say to them: “None shall defile himself for any [dead] person בַּעֲמֹו.” (Lev 21:1)

בַּעֲמֹו shall not defile himself and so profane himself. (Lev 21:4)

The High Priest:

Only a virgin מַעֲמִו may he take to wife. (Lev 21:14)

He may not profane his offspring בַּעֲמֹו. (Lev 21:15)

Rashbam (on verse 4, review)

לא יטמא בעל בעמיו - שום בעל בעם
כהנים לא יטמא לאשתו: להחלו-
שהרי מתחלל מכהונתו.

NO FROM THE COMPANY [OF
PRIESTS] SHALL DEFILE HIMSELF:
No husband from the company of
priests shall defile himself by
[becoming impure through
contact with the dead body of] his
wife, להחלו—for that would
render him unfit for the
priesthood.

Rashbam (on verse 1)

לנפש לא יטמא בעמיו – איש בעם
הכהנים לא יטמא לנפש אדם, כמו:
בתולה מעמיו יקח אשה

NO ONE SHALL DEFILE HIMSELF
בעמיו: [This means] no one from
the company (עם) of priests
should defile himself for [i.e.
through contact with] any [dead]
human body. [The word בעמיו in
this verse is not a reference to the
person who died, but to the
subject of the sentence, the
priest, and his "עם-company,"] as
in the phrase (vs. 14), "he shall
take a virgin מעמיו as a wife."

Shadal (Samuel David Luzzatto [1800-1865] on vs. 1

לנפש לא יטמא בעמיו – איש בעם
הכהנים לא יטמא לנפש אדם, כמו
בתולה מעמיו יקח אשה (רשב"ם),

כי לפי הפשט צריך שתהיה כהנת.

[Quoting Rashbam]: “No one from the company (עם) of priests should defile himself for [i.e. through contact with] any [dead] human body, as in the phrase (vs. 14), "he shall take a virgin מעמיו as a wife.”]

Since, following the *peshat*, he [the high priest] must marry a *kohenet*.

Baruch Levine, *JPS Torah Commentary* (Lev. 21:14)

Again the term *am*, “kin,” refers specifically to the priestly clan, as was true in verses 1 and 4. This means that the High Priest must marry a virgin from a priestly family. Verse 15 reasons that if he were to marry outside the priestly kinship, ‘he would profane his offspring among his kin’ (*zar’o be’amav*).

Philo of Alexandria (born c. 25 BCE)

The Special Laws

(110) And besides these commands, he also defined precisely the family of the women who might be married by the high priest, commanding him to marry not merely a woman who was a virgin, but also one who was a priestess, the daughter of a priest, that so both bridegroom and bride might be of one house, and in a manner of one blood, so as to display a most lasting harmony and union of disposition during the whole of their lives.

(111) The others were permitted to marry women who were not the daughters of priests, partly because their purificatory sacrifices are of but small importance, and partly because he was not willing entirely to disunite and separate the whole nation from the order of the priesthood

העמק דבר on Lev 21:14

Commentary of Rabbi Naftali Tzvi Yehudah Berlin (1816-1893)

חזר הכתוב ופירש דרק בתולה מעמיו
יקח אשה. אע"ג שמהראוי שיהדר כה"ג
ליקח דוקא אשה בתולה שהיא מצוינת
בדעת אבל אם אינו מוצא לפניו זה
האופן אזי יקח אשה איזה בתולה מעמיו
שהרי אסור לישוב בלי אשה. מש"ה
רשאי לישא מעמיו מאיזה עם אפילו בת
הדיוט בישראל.

The text clarified that the high priest should marry only a virgin from his people. It would be fitting that the high priest marry a virgin who excels in wisdom. But if he does not find one like that, he should marry any virgin from his people. He can't remain single! That is why he is allowed to marry "from his peoples," i.e. from any [Jewish] group, even the daughter of an Israelite commoner.

David Rosin's (1823-1894) edition of Rashbam

ר' שמואל דוד לוצאטו בבאור התורה
טעה בהבנת דברי רשב"ם

In his own Torah commentary,
Shadal misunderstood Rashbam's
comment here.

A priest with a blemish

A priest with a blemish

טז וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר. **יז** דַּבֵּר אֶל אַהֲרֹן
לֵאמֹר אִישׁ מִזֶּרְעֶךָ לְדֹרֹתֶם אֲשֶׁר יְהִי בּוֹ מוֹם
לֹא יִקְרַב לְהִקְרִיב לֶחֶם אֱלֹהִיו. **יח** כִּי כָל אִישׁ
אֲשֶׁר בּוֹ מוֹם לֹא יִקְרַב אִישׁ עֹזֵר אוֹ פֹסֵחַ אוֹ חָרֵם
אוֹ שְׂרוּעַ. . . . **כא** כָּל אִישׁ אֲשֶׁר בּוֹ מוֹם מִזֶּרַע
אַהֲרֹן הַכֹּהֵן לֹא יִגַּשׁ לְהִקְרִיב אֶת אֲשֵׁי ה' מוֹם בּוֹ
אֶת לֶחֶם אֱלֹהִיו לֹא יִגַּשׁ לְהִקְרִיב. **כב** לֶחֶם אֱלֹהִיו
מִקְדָּשֵׁי הַקֹּדֶשִׁים וּמִן הַקֹּדֶשִׁים יֹאכַל. **כג** אַךְ אֶל
הַפְּרֻכָּת לֹא יָבֵא וְאֶל הַמִּזְבֵּחַ לֹא יִגַּשׁ כִּי מוֹם בּוֹ
וְלֹא יַחְלִל אֶת מִקְדָּשֵׁי כִּי אֲנִי ה' מְקַדְּשֵׁם

The LORD spoke further to Moses: Speak to Aaron and say: No man of your offspring throughout the ages who has a defect shall be qualified to offer the food of his God. No one at all who has a defect shall be qualified: no man who is blind, or lame, or has a limb too short or too long; . . . No man among the offspring of Aaron the priest who has a defect shall be qualified to offer the LORD's offering by fire; having a defect, he shall not be qualified to offer the food of his God. He may eat of the food of his God, of the most holy as well as of the holy; but he shall not enter behind the curtain or come near the altar, for he has a defect. He shall not profane these places sacred to Me, for I the LORD have sanctified them.

Sefer ha-hinukh 275

משרשי המצוה, לפי שרוב פעולות בני אדם רצויות
אל לב רואיהם לפי חשיבות עושיהן,

כי בהיות האדם חשוב במראהו וטוב במעשיו ימצא
חן ושכל טוב בכל אשר יעשה בעיני כל רואיו,

ואם יהיה בהפך מזה פחות בצורתו ומשונה באיבריו,
ואם ישר בדרכיו, לא יאותו פעולותיו כל כך אל לב
רואיו,

על כן באמת ראוי להיות השליח שהכפרה תלויה
עליו איש חן, יפה תואר ויפה מראה ונאה בכל דרכיו,
למען יתפשו מחשבות בני איש אחריו.

The mitzvah is based on the principle that actions of human beings most often influence the minds of those who see those actions to the degree of the importance of the person who performed those actions.

People who are distinguished in appearance and good in deeds will find favour and make a good impression on all those who see them.

Conversely, if they are diminished in appearance and of strange limbs, even if they behave well their actions will not influence the minds of those who see them as much.

Accordingly, it is fitting that the representative (*shaliach*) of the community be a man of grace, well built and handsome, and pleasant in all his ways, so that the thoughts of people will be attracted to him.

Responsa #249 Rabbi Meir of Rotenberg (c. 1215-1293)

וששאלת אם אדם שפגעה בו מדת הדין שנפלו
לו זרועותיו ראוי להיות ש"ץ,

פשיטא דראוי וראוי הוא, ואדרבה מצוה מן
המובחר,

דמלך מלכי המלכים חפץ להשתמש בכלים
שבורים, ולא כדרך שרים בשר ודם,

שנאמר (תהלים נ"א י"ט) לב נשבר ונדכה
אלוהים לא תבזה,

דאין נפסל במומין אלא כהנים

As to your question whether a man whose
arms have fallen off because of [God's]
quality of strict judgment is worthy of being
the *sheliach tzibbur*:

It is obvious! Of course, he is certainly
worthy! In fact, it is the ideal way of
performing the *mitzvah*.

The supreme King of kings prefers to use
broken vessels, unlike the preferences of
human officials.

So it is written (Psalms 51:19) "God, You will
not reject a crushed and contrite heart."

Only priests are disqualified because of
blemishes.

Blind person reading
Torah

Shulhan Arukh OH 139

מי שאינו יודע לקרות, צריך למחות בידו
שלא יעלה לספר תורה; ואם צריכים לזה
שאינו יודע לקרות, לפי שהוא כהן או לוי ואין
שם אחר זולתו, אם כשיקרא לו ש"צ מלה
במלה יודע לאומרה ולקרותה מן הכתב,
יכול לעלות; ואם לאו, לא יעלה.

... סומא אינו קורא, לפי שאסור לקרות אפי'
אות אחת שלא מן הכתב

Someone who does not know how to read must be prevented from taking an *aliyah* to the *sefer Torah*. And if such a person who does not know how to read is needed, because he is a Kohen or Levi and there is no other [Kohen or Levi] besides him – if he can follow the *shaliach tzibbur* word for word, and read along with him directly from the written text itself, then he can receive an *aliyah*, but if not, he cannot receive an *aliyah*.

... A person who is blind cannot read [from the Torah], because it is forbidden to read even one letter not directly from the written text.

Masat Binyamin, R. Benjamin Aaron Salnik
(Poland, ca. 1550-1620)

הגאון והמופלג בדורו מוהר"ר יוסף
קארו נ"ע בספר הב"י שלו. ליקט
ואסף לכל הדעות ושקל וערך והעלה
לאיסורה שאינו רשאי לעלות בין
המנויין

The *gaon* and the greatest sage of his generation, Rav Yosef Karo, in his work the Beit Yosef, collected and gathered all the opinions and weighed and evaluated them, and came to the conclusion that it is forbidden, that a blind person is not permitted to be called up for an *aliyah* among those who are counted. . . .

Masat Binyamin (cont.)

... זה עתה לעת זקנתי חשכו הרואות
בארובות. ותכהנה עיני מראות. ולפי אשר עלתה
במחשבה של הרב ז"ל יגרשני מלהסתפח
בנחלת ה' ותורת אמת חיי עולם. לבלתי אחשב
במספר המנויין לעלות. לכן אמרתי וגמרתי בלבי
חלילה לי מלעזוב את דרך עץ החיים ומלאחוז
בענפיה. . . . ואפתח בדבר הלכה. לראות על
מה עשה לי הרב ככה.

Now in my old age, vision has darkened from my windows, and my eyes have grown dim from sight. According to what the Rabbi (Yosef Karo) concluded, I will be driven away this day from seeking refuge in the inheritance of the Lord, in the Torah of truth and of eternal life, that I shall not be included in the number of those who are counted to rise up (and read). Therefore, I said and decided in my heart, "God forbid that I should abandon the way of the tree of life, and cease grabbing on to its branches . . . . And I will now open with a halakhic discussion, to determine why the Rabbi did such a thing to me."